

ლიტერატურული გაზეთი

№62 11 - 24 ნოემბერი 2011

გამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

მაკულატურიდან ლიტერატურამდე

მრგვალი მაგიდის იდუა სპონტანურად დაიბადა. „გალას“ რიგით მეხუთე, საიუბილეო დაჯილდოვების ცერემონიალის შემდეგ ერთდროულად რამდენიმე ადამიანისადმი გამიჩნდა შეკითხვები — ლიტერატურული პრემია „გალას“ დამფუძნებლის, თბილისის საკრებულოს თავმჯდომარის, მწერალ ზაალ სამადაშვილისადმი; ამ ღონისძიების აქტიური მხარდამჭერის, საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის მინისტრის, ნიკოლოზ რურუასა და „გალას“ ყიურის წევრის, მწერლისა და პუბლიცისტის, მამუკა ხერხეულიძისადმი. სწორედ ამ ინტერესმა განაპირობა, შევკრებილიყავით და გველაპარაკა ყველა იმ პრობლემასა თუ სიახლეზე, რომელიც ლიტერატურის სფეროშია. საუბარი გაგვიგრძელდა — ხან ვკამათობდით, ხან ერთ აზრზე ვიყავით, ხანაც ერთად ვეძებდით იმ გზებს, სასურველ შედეგამდე რომ მიგვიყვანდა.

ქუენთინ ტარანტინოს ოპერატორთან შეხვედრის შთაბეჭდილებები, პოლივუდური ფილმებით აღმოჩენილი ამერიკული ლიტერატურა, ახალი ინიციატივები და მოახლოებული გრანდიოზული პრეზენტაცია ნიგნისა, რომელიც 8000-იანი ტირაჟით დაიბეჭდება და ამერიკის 200-მდე მალაზიასა და ევროპის ყველა დედაქალაქის ყველაზე მსხვილ ქსელში გაიყიდება, ყალბი ავტორიტეტები და ქართული მწერლობის სვალინდელი დღე, სილაჩრე თუ რეალობისგან გაქცევა... როგორ უნდა იქმნებოდეს კარგი სცენარები, რის დაწერას გაურბიან თანამედროვე მწერლები, როგორ შეირჩა ფრანკფურტის ნიგნის ფესტივალისთვის 8 ქართველი პროზაიკოსი და ვინ უნდა ყოფილიყო მეცხრე?... რა ნიშან-თვისებებით უნდა იყოს დაჯილდოვებული კარგი მწერალი, ვინ უნდა დაჯილდოვდეს შრომას და რა საქმიანობას ამჯობინებს ის მოთხრობების წერას?... უნდა იყოს თუ არა მწერალი საზოგადო მოღვაწე, თუ ეს კომუნისტური გადმონაშთია?... რაში გვიშლის ხელს პროვინციალიზმი და რა აღმოჩენა გააკეთა უცხოელმა სტუმარმა?... არა მგონია, რომელიმე ამ თემამ ლიტერატურით დაინტერესებული მკითხველი გულგრილი დატოვოს და კიდევ კარგა ხნით არ ჩააფიქროს ქართული მწერლობის წარსულზე, აწმყოსა და მომავალზე.

II-III

ლია სტურუა

ასეთი პორტრეტი —
ფეხის წვერებზე, პირდაპირ, კაპილარები,
ზედ წვეტიანი ფრჩხილები,
რამეზე მოსაბლაუჭებლად,
რასაც კაუჭი კი არა,
ხიჭვიც არ უჩნდება.
ქვევით — შინაური საგნები,
გამძლეობაში გამოცდილი,
მოჭრაჭუნე, ვითომ სიმძიმისგან,
სინამდვილეში, იმედისთვის,
შუქნიშანივით სისხლს ვერ გამოიდენენ,
რომ გაგაჩერონ,
ფრჩხილებს შეილება და, მაინც, წახვალ.
ცას არ სჭირდება ამომხტარი ფერები,
თანაც, წვეტიანი,
ზამთრის მზეს
თავისი ფორთოხლები აქვს,
სიცხეს, თუ უსმენ, თავისი თაფლი.
თავი გინდა დაანახო?
ამისთვის საწერი მაგიდა გაქვს,
დაჯექი და იკამკაშე!

IV

ორჯარ ორი - ხუთი?

რას გიტოვებს მკვდარი?
ღია კარებს, მალალ მატერიას,
ჩაფენილს შავ ხვრელებში
იდელურ დროს, სადაც მელანს
იასამნის სუნი აქვს,

დედაჩემს ეშინოდა:
მალალი სიმინდების,
პოლიტიკური ანეკდოტების,
ჩემი თავისტიკვილების...
შიშს თავისი ლოგიკა ქონდა:
მზისგან წითლად ხაზგასმულ დღეებს
სხვები მოყვებოდა -
სარჩულივით დამჯდარი ფერის,

ღია სტურუა

რატომ „თქვენობით“?
ნუთუ, ასე ბევრი ვარ?
ოთახი კი მეჯახება,
მთელი თავისი ავეჯით,
თანაბარმარცვლოვან ხასიათზე დაყენებული,

ყველაზე ანგარიშგასანევი ნერვები
კბილებშია, სიგარეტს ჭამენ,
დღეში 2 კოლოფს,
ოპერა მეც მიყვარს,
სი ბემოლის წვეროზე ვდგავარ,
ოლონდ, დამირეკე!

დედა - ელისაბედი, მამა - მთვარე,
უფრო მაშტაბური,
შინაურული ვარიანტი - ლიმონი ჩაიში,
სალამობით ყმული.
ხმა უბაცდება, მეცოდება დედა,
არ ეზარება 80-იანი წლებიდან
ჩემთან მოსვლა და ამაზე ლაპარაკი.

დამირეკე!

დამირეკე! იქიდან დამირეკე!
ელექტრონის ბოძს შეასკედი
ფრთის ღეროთი, სულის ღერძით,
როგორც გინდა, ოლონდ, დამირეკე!
ღამის მწერებს ხაოიანი
შიში შემოაქვთ,

მოცოცავენ ლოკოკინები თეთრად,
ჭიები ვარდისფრად, ატმის მომყოლით,
რბილი სხეულები - ბალიშების ილუზია
გზაში მკვდრებისთვის,
ისიც არა, შიშისგან თუ დაიგრიხნენ -
ნაოჭები სწორ ხაზზე,
რომლებთანაც რას მოვა
ჩემი გრეხილები: მთების, კითხვის ნიშნების,

დასაწყისი №61

ფრანგებს უთქვამთ ცუდ ნიგნზე: თავს არავის წააკითხეს!

ძვირფასი გალაკტიონი, დიდი გალაკტიონი: „ასეთია ამნარი, ამ ცხოვრების ხლართები: თუ წავლუნა, მერე წელში ვეღარ გაიმართები!“

იყოს პოეზია გულის: იყოს პოეზია, როგორც ჭრილობა მოურჩენელი!

დროს შეეჭიდა კოჰელეთის უკიდევო ნიჰილიზმი და კიდევ დაჯაბნა! ეს გახლდათ ნიჰილიზმი იმ პოეტისა, ვისი სიტყვაც მჭრელი იყო ხორასნულ ხანჯარზე უმეტეს!

ჩემი ქორნილი შორეულ 68 წელს... მყევარი იყო ი. ქართველიშვილი... როგორც მახსოვს, კარგად „იყვანა“: გააოცა ჩემი მეჯვარე შოთა ჩანტლაძე!

როგორც მენი წერს „ეკლესიასტეს“ ავტორი იყო კოჰელეთ. ეს უეჭველია, მაგრამ მისი სახელი დაიკარგა ამ უკვდავი ნაწარმოების მსოფლიოში „მოგზაურობის“ ჟამს! დაიკარგა იმის გამო, რომ ბიბლიის პირველმთარგმნელმა ბერძნებმა პოეტის სახელიც თარგმნეს და მივიღეთ ეკლესიასტე... ეხლა წარმოვიდგინოთ ძველი ჩინელი, იაპონელი, სპარსელი, ინდოელი და თვით ქართველი პოეტების სახელები, პროფესიულ ან გეოგრაფიულ მიწათსა და რომ შეიცავენ... ამის გამოა დღეს მთარგმნელობით პრაქტიკაში ხელაღებით უარყოფილი რომ არის სახელების თარგმნა...

ლექსის წერა თვითმიზანი არ არის: თვითმიზანია კარგი პოეზიის შექმნა!

ასე ფიქრობდა პოეტი: მე ხომ ყველასთვის არა ვწერ: მაშ, ყველას როგორ უნდა მოეწონებ?

ამბობენ: ცივილიზაციის პირველი ნიშანი იყო ჯოხი: საყრდენი, დასჯის იარაღი. ჩვენც დავამატეთ: კაცობრიობა ამ ჯოხს ვერასოდეს ხელიდან ვერ გააგდებს!..

ლიტერატურა ვერ იგუებს თვალის დახუჭვას, ვერდანახვას!.. მისთვის მისაღებია ყოველგვარი სამართლიანი შეფასება, გადაფასება, რეინტერპრეტაცია...

და თუ კარგად დააკვირდები, ყორნის თვალშიც მზეს დაინახავ!..

ბევრ მწერალს შეძრავს ციებით რეინტერპრეტაციები!..

რა იმალება შენი ველური გარეგნობის მიღმა?... კვლავ ველური და ზემოთ აზრები! კვლავ და კვლავ...

ეჭვი: მეეჭვება, ეგეთი თხელკედლიანი გული ვინმეს რომ ჰქონდეს, ლიტერატურული მტრების ოინებმა რომ გაუხეტიონ!

მან ერთსა და იმავე ქვას ბევრჯერ წამოკრა ფეხი: ეხლაც ასე დაემართა!

კარგად დავიწყებული ძველი: ნაწლო-ბა!.. ეხლა რომ ამბობენ, ამერიკული ბოიფრენდ-გიორღფრენდობა უნდა შემოვიღოთ და ამის გასაცნობად ცხრა მთას იქით რომ მიდიან, ეს ამბავი, არა მგონია, სალი განსჯის მონაბერი რომ იყოს. ჯერ ერთი: სექსუალური აღვირახსნილობის გასაცნობად ამერიკაში რომ მიემგზავრები, ეს ხომ აქაც თავზესაყრელი გაქვს... და მეორეც: შეჭვიანო ადამიანო, გაიხსენე, ამ ასიოდე წლის წინ ჩვენს მთაში (ფშავში) ნაწლობა რომ ჰყვავოდა: კარგად გაიხსენე და ამერიკაში წასვლაც აღარ მოგიწევს. მეტყვი: ეს ხომ პროვინციული ჩვეულება იყო, მაგრამ ამის პასუხი ასეთია: სექსი პროვინციაშიც და მეტროპოლიაშიც ერთნაირია, გინდ ნაწლობა დაარქვი და გინდ სხვა რამ, თუნდაც: სექსუალური თავისუფლება... თუმცა იმასაც გეტყვი, რომ პროვინციაშიც და მეტროპოლიაშიც უკანონო სექსს ბოზობას ეძახიან; მორჩა და გაათავდა: ამისთვის არც წარსულის შენუხება გვინდა და არც ამერიკაში ბოდიალი! ერთსაც გეტყვი: ბოზობას ბევრი სინონიმი აქვს და, თუ ცოტა ტვინს გაანძრევ, შეიძლება სხვა რამ სახელიც დაანათლო!

ჯარჯი ფხოველი

ხელის-გულის ანაბეჭდები

სიხარული ხომ წამიერი მდგომარეობაა: ხოლო სიყვარული, როგორც სიხარულის უმაღლესი ფორმა, არ შეიძლება რომ მარადიული იყოს!

„ბოლერო“ ციდან ჩამოდის: ცოტა ხელს უშლიან ღრუბლები: თეთრად ბლანდავენ და, ჟამიჟამ, აბლაბუდად გადააქცევენ.

ერთი მითხარი, რამდენია პოეზიის წილი სიყვარულის გაყალბებაში?

მკვლელის დედა ასე დასწყევლა მოკლულის დედა: „თათარავ, მაშკლავს არ დაგინყევ... იმას შეესწროს მაგის დედა, რასაც შეესწრო დედაშენი!“

ნაპირებიდან რომ გადმოდის გული, მაშინ ინერება კარგი ლექსი, მაშინ იქმნება წმინდა პოეზია!

ჭკუემართი მწერლობა ღმერთთან საუბარია კაცთა გასაგებ ენაზე... მაგალითი: ვაჟა-ფშაველა!

და უცებ: გართმული სტრიქონები! კოხტად ფაქიზად წვერნათლილი ფანქრებივით...

ხომ შეგიმჩნევია: ქართველს ცის სიმაღლე არა ყოფნის, ამიტომაა მუხლებშიგა-

ღუნული და წელშიმობრილი რომ ცეკვავს: ეშინია, ცას თავი არ ავარტყავო; თანაც იცის, რომ ეს ცა ჩვეულებრივი ცა სულაც არ არის: ეს საღვთო ცაა!.. და მიწასაც ფრთხილად აბიჯებს, რადგან იცის, რომ ეს მიწა საღვთო მიწაა!

ასე სჩანს: ცის კედელი აქ ვილაცამ გადაანგრია!

გიორგი ლეონიძე: „ცხოვრება ფიროსმანის“... უკვე აქა სჩანს, რომ მისი ავტორი ოდესმე დიდ პროზას შექმნიდა!.. განა ასე არ მოხდა?!

ამბობენ, რომ საოცრება იყო უშანგი ჩხეიძის თორღვაი... მისი სახე და ხმა უფრო მინდია მოუხდებოდა: ხმა, ქვესკნელისკენ ჩაღმამავალი და მერმე კვლავ სამყაროს ამაზრზენ ძახილად შემობრუნვითი...

მათი რიგი, მათი საქმე, მათი ასპარეზი... და ასეა: დიდი საქმეებისთვის დაბადებული ყოველი ქართველი მამულუკობის ნიშნითაა დალდასმული!.. ასეა, ასე!

პოეტობის უმთავრესი ნიშანი: სიტყვის გაცოცხლების ჯადოსნური უნარი. პოეზია ენის გაცოცხლების, ენის ცხოვრების ღვთაებრივი პროცესია, დინებაა, სადაც მრავლად არიან ამ საქმეში ხელდასხმულნი, ყოვლისშემძლენი და ასევე მრავლად არიან ვერშემძლებელი, ხელმოცარულნი, მხრებჩამოყრილი... და ყველა იმ ერთ საქმეს მიეღობიან: სიტყვის გაცოცხლებას, ემოციის ხატად ქცევას, გარდასახვას...

პოეზია ვერ დაეშვება საყოფაცხოვრებო შაირების დონემდე! ასევე სასურველია, რომ მას ავარიდოთ სკაპრეზული აღვირახსნილობა, სექსის დემონსტრირება, და სხვა...

დამიჯერე: ნამყენი ლექსიც კარგია, თუ ფესვის სინედლე მოსდევს, ახალმინას თუ არ ემდურის: დედინაცვალივით რატომ მექცევიო...

ხალხის გამაოგნებელი ნიჭი. აი, ტოლემულებისთვის ნასროლი სიტყვა: „დაგიბარებთ ტოლემუბო, ეს ლექს ყველას უჩვენეთა!.. გაგემაკათ კუზათ ქალი, არ დაარჩვას, უშველეთა! ერთი ძუძუბაღს ეყოფა, ერთიც ჩამაუზნველეთა: ბაღის მამა არ გალუბდეს, დილ-დილ შამაუცხველეთა!“

ჭიანჭველების პეტიტი: სამყაროს ძნელად წასაკითხი ფურცლები...

ველის ყვავილები უყვარდა წმინდა დავით აღმაშენებელს: ომის ჟამს ყვავილებსა კრეფდა და ბრძოლაში დაღუპული მეომრების საფლავებზე ტოვებდა თურმე... იმასაც ამბობენ: ეს იყო დიდი დავითის ყველაზე სასურველი დასვენება... მანქურთ მანკაბარდელს კი წარდის თამაში ჰყვარებია: ბრძოლაშიც კი აბგაში ედო თურმე სპილოსძვლის წარდი; ამ თამაშით თურმე დიდი ყაენიც კი დაავადა!..

აქ იცხოვრებს სიტყვა ველური, ისე, როგორც გზის ნაპირას შეუმჩნევლად მდგარი ბალახი... აქ ტიტველ სიტყვას დაეფარება მზის სხივების გვირგვინწულები...

„სჯობს შეურიგდე სატიკვარს და წამალს ნუ ეძებ“ – ამას წერს დიდი სპარსელი ნიჰილისტი ხაიამი... ჩვენ კი რა ვქნათ, შევეურიგდეთ ყველაზე ამაზრზენ ლულულს, ამ „ვითომ მწერლების“ ნაწერებიდან რომ ისმის, თუ ხმა ამოვიღოთ და გავაფრთხილოთ მკითხველი, რომ აგერ გვიახლოვდება უზნეობის, ურწმუნობის, არაადამიანურობის კვამლთან ნაზავი ნიჰილიზმის ღრუბელი, ჩვენს ისტორიას, სულს და სისხლს წალეკვით რომ ემუქრება!.. ვერა, ვერ შევეურიგდებით!.. და ისტორიის ამ წვევარამ გზაჯვარედინზე ეს მწარე სიტყვები მაინც აღმოგვხდება: „ოჰ, შენი დედაც!..“ და ეს იქნება ქართული სულის ვერდაძლევის ნიშანი, წინააღმდეგობის მძლავრი გრძობა!..

აი, კიდევ კოტეტიშვილისეული ხაიამი: „ამქვეყნად გმართებს, არ გადასცდე სიფრთხილის კიდეს; მოსავალს შენსას ქვეყნად უნდა უჩუმრად მკიდე, სანამ გაქვს ენა, ყურები და თვალები გიჭრის, უნდა დამუხჯდე, დაყრუვდე და დაბრმავდე კიდევ...“ მაგრამ არა, ვაი-მგოსნებო, დამუხჯება, დაყრუვება და დაბრმავება ყოველთვის არ ეგების!.. და ნურც იმას ფიქრობთ, ბილწსიტყვაობით და საკუთარი დედის გინებით რომ სახელს

გია ხომერიკი

მე მინდა

მინდა დავწერო ისეთი ლექსი, რომ სილამაზის მოსწყდეს ჩანჩქერი... გაიხსნას კარი ლამაზი ზეცის, რომელიც ლამაზ მინას დასცქერის!

გულის ტრიოლუტი

ღმერთო, ეს სილამაზე გაამკრთალე ცოტა, ანდა ამ გულს მიეცი გამძლეობა მეტი, აპატიე სუყველას, ვინც კი ვისთან სცოდა, ღმერთო, ეს სილამაზე გაამკრთალე ცოტა. აგე ჭრელი ჩიტუნა გადმოეშვა რტოდან, იმას გამოესალმა რტოს პატარა წვეტი, ღმერთო, ეს სილამაზე გაამკრთალე ცოტა, ანდა ამ გულს მიეცი გამძლეობა მეტი.

წყანა

აგურისფერი ცაა. ლამეა. მაგრა წვიმს. ასე კენტად და ცალად ჩემი თავისა მწყინს.

მონოტონური წვიმა

წვიმა მონოტონური მოდის.. მოდის... მოდის... და თავისი დუმილით რაღაცის თქმას აპირებს, ლექსი ძველი ჯობია ლექსებს ახალ მოდის, სიცოცხლე და სიკვდილი ნუთისოფელს აკვირვებს. როდის იყო ნეტავი, ნეტა იყო როდის, წვიმა რომ არ უყვარდათ ზღვის ნისლიან ნაპირებს? ჰექსამეტრი ტონური ზვირთებივით მოდის... და თეტისი დასტირის გულამომჯდარ აქილევებს.

ღამეა. ბნელა. არ ჩანს...

ღამეა. ბნელა. ვარსკვლავი არ ჩანს... და მთვარეც სადღაც გადაკარგულა. ის ღამე სულში მზესავით ჩამრჩა, იგი შენმა მზემ ჩემს მზეს არგუნა.

ნათელი ხარი

წარმოშობით ელლინი, დაბადებით ქართველი – მივდივარ და ვენევი სილამაზის ჭაპანს, 4-ჯერ მკვდრეთით აღმდგარი... და ხარივით ნათელი ხნულში თესლს ვყრი ვარდისას... და წვიმების ზღაპარს.

MARIA

სონმდის თეთრო MARIA, შეუნდე ამ შავ ტალღებს, ზღვა – mare, ზღვები – Maria შენთვის სივრცეებს ალებს!

წვიმა

სიტყვას ვეძებ, რომელსაც არასოდეს ძინავს! სიტყვას, მე რომ მომეცა – ზუსტი, როგორც წვიმა!

ღლი და ღამი

1979 წლის გახსენება

რომ არ წამოველ, მქონდა მოტივი, მოტივი სათქვენონი... მწარე სიზმრებში ოქროს ზოდვიით მტიროდა პართენონი!

ნაღვლიანი ღლი

შესუდრულიყო კვიპარისი – ვაზით, სუროთი – ქუჩაში ეგდო იკაროსის თეთრი სურათი.

ლოცვა

პიტალო კლდის ყვავილი – მიმართული მზისკენ – მე ვარ სოფლის მარილი – ღმერთო, ღმერთო, მისენ!

ფაქტი

ლექსის დაწერა მინდოდა, ლექსი მინდოდა, მგონი, მომესმა, ბავშვი ტიროდა – გადამებინდა გონი.

მომთმანელობა

ლექსის საბეჭდად მივრბივარ სულ-მოუთქმელი, სულსწრაფი... ღმერთო, თქვი, თუნდაც ირიბად, რომ მე შენი ვარ მონაფე...

ლექსი მანანას

გული გამინვრილა სიცხემ. ამ გულმა ბევრი მანანა – წყალში ვდგევარ და ვინვი, ლექსი დაწერეო – მანანამ.

წვიმის ილანტიფიკაცია

ისევ წვიმა მოვიდა, ისევ წვიმა მოდის, წვიმა ჩვენთვის ოდითგან სისხლად გარდამოდის.

გუნების მორჩილი

რა ადვილად სწავლობს ბავშვი დაუნერულ ნებსებს და მეც მესმის, მესმის შაშვის – გალობს ოქრო-ლექსებს...

ივლის ივლი

მგლის ისე არ გეშინია, როგორც ტურების ჯიშის. ძილში მკვდრებს ესაუბრები, დილით სიმღერებს ფერობ. რაც ძალღონე გაქვს იბრძვი. უკან ფონია შიშის. თავს ძალას ატან: იხსენებ სიტყვებს: Dum spiro, spero!*

უნებური შიში

ემი ვაინჰაუზის ხსოვნას

იცი, რომ ხშირად ხდება... და ვერ ისვენებს ტვინი. ვილაც მოიკლავს თავს და... სული სულისთქმას გიშლის. რაც უფრო ახალგაზრდაა, მით უფრო მწარედ ტირი... რაც უფრო ნიჭიერია, მით უფრო გიპყრობს შიში.

მოსუპნრობა

რა არ გასვენებს, ჩემო გივარგი? რა ეშმაკი გყავს შემჯდარი ტანში? ჩემ ხელში კიდე კარგად ივარგე; არ მოიშალე ცეცხლთან თამაში.

მზა და შერიგება

მზე ამოდის და ჩადის, მზე ამოდის და ჩადის... სულ მეშინია რატომღაც: ჩასული, არ ამოვიდეს. სადღაც დედა და მამაა, სადღაც ჯვარია ჭადის, სადღაც ცელია ბასრი... მიცდის აიანტ-ოდისსეგს.

სოსო მეშველიანი

ოთხნი

„რა მიზეზია, რომ მაღიმალ გვემღერევა სისხლი?“ იეიტსი

ნაძვანარებიდან ვეებერთელა მთვარე ამოდის, ახლა ჩიტები ერთ საერთო სიზმარს ხედავენ. ოთხნი ვიყავით, იმ თეთრ ღამეს, მარიამობის, პატარა ღელე, თივის ზვინი, იფნის ხე და მე.

ოთხნი ვიყავით (სიმინდებზე ახლაც დაფრინავს ციცინათელა, როგორც მაშინ (მაშინაც გწერდით), მოწყვეტილ ვარსკვლავს ირეკლავდა, იმ განაპირას, წამწამის ღერზე შერჩენილი, კამკამა წვეთი.

ოთხნი ვიყავით, ყველა ფიქრის და ლექსის მიღმა, საგულდაგულოდ ამოჭრილი ყველა კადრიდან. ხეების შრიალს ტყის სულების ჩურჩულს ვადრი და მეც დრუიდივით სამუდამოდ შევერწყემე იმ ხმას.

მკვლარი ჩიტი

რაც ქალაქმა ჩაკლა, მკვდარმა ჩიტმა გააცოცხლა-მოგონებანი სოფელზე წარმოუდგენლად ტკბილი სურნელი ადრის დამჭუნარი ყვავილის, ერთმანეთს მინებებული დღეები, მსხლის წვენიტ დათხუპნილი ბავშვობის თამაში ხორციჭამია წითელ მამალთან და ვეგეტარიანელი დედაჩემი, დასაწყლებული ბატკნის თვალებით სიმინდებიდან გამომძვრალი — ლეჩაქზე დაკრული ლობიოს ფოთლებით. გიჟი მეზობელიც მომაგონა, პატარა, თხილის ჯოხით ხელში, ჩიტებს რომ დირიჟორობდა და მნიფებულ თუთებთან.

მეზოპელ პასტორს

„fumar puede matar“

„მონევა სიკვდილს იწვევს“-ო, პადრე! ასე გამოდის, თავს იკლავთ თურმე, თვითმკვლელობა ხომ ცოდვაა დიდი. თქვენ როკენ-როლი გიყვარდათ ადრე, ბანქოს თამაშით ართობდით სტუმრებს და ზღვის ჰავასაც სათქვენოდ თვლიდით. ახლა კი მთიან ქალაქში ცხოვრობთ და ხმადაბალზე უსმენთ მონტსერატ კაბალიეს და. ოპერა მხოლოდ... სხვისი არაფრის არ გასურთ მოსმენა. ვეება მთვარის კაშკაშა შუქი ჩრდილს რომ დაგახრის გვერდზე, მონასტრის.. ვერვინ გიბედავთ ლაპარაკს, თუ კი პარტიას უსმენთ დეზდემონასი. გიყვართ ჭადრაკი, დროს კლავთ თამაშით. ალბათ თქვენც გიკვირთ თქვენივე ხვედრი. ვინ დაამსგავსა ასე ლამანჩელს შუბ მომართული ფიგურა მხედრის. ბოდიში! ვიცი, ზედმეტი გკადრეთ (თქვენ კი ეწვეით, მკაცრი და მშვიდი), „fumar puede matar“-ო, პადრე! თვითმკვლელობა კი, ცოდვაა დიდი.

RIO VERDE

სულ ფოთოლ-ფოთოლ ჩაიფურცლა გიორგობისთვე, ზის მწვანე სკამზე, ხეივანში, ხეივარი და დგას წმინდა პავლე, თითქოს ჩიტებს ითვლის კოპიტზე პატარა სკვერში. იქვე ახლოს გეი-ბარიდან

ისმის ხმაური. ვაგემოვნებ ხორციან კერძებს, წკრილებს ჭიქა. ქვეშ მეტროა. ვილაც ლოთი კი მღერის. პირდაპირ, კათედრალის ვეება მკერდზე, შეინიშნება ნიმუშები ძველი გოთიკის.

გეი ბიჭს ტანი უთამაშებს, ნავარჯიშევი, მენყვილე სასმელს ეტანება, ჰაშიშს ნაკლებად. ნორჩი წაბლების ხეივანი, თითქმის შიშველი, ავტომობილთა ნაკადებშია მიიკლავება.

ვარ და თან არც ვარ, სიზმარივით, დანამდვილებით ვერ ვიტყვი იმას, არც არ უთქვამს დღემდე არავის. აჰა ისინიც! მოცახცახე მათი ჩრდილები შეშინებული ძაღლებივით კუდებს მალავენ.

შემოიხვია კათედრალმა ბინდი სუტვიით, ქუჩის გამოღმა მაჟორია, გაღმა მინორი. სამზარეულოს ღია კარში მოჩანს სუტინი „(ხორცი წითელი)“ და არაყი „(რახმანიწოვი)“.

 რა საბაბი მაქვს, აბა ერთი დამისახელებე,
 რომ ამ ყველაფერს ამრეზილი თვალთ ვუყურო.
 ერთიმეორის მიყოლებით თვალებს ახელენ
 ვარსკვლავები და...
 ვეებერთელა შავი ფულურო
 გამოიბურცა ფიჭვის ხეზე. და ის გახელებს,
 რომ მოჩვენებებს სიზმრის კარი გამოუხურო.

ცამ ბაყაყების ბნელ გუბიდან ამოიხედა,
 მოღრუბლულ ქვირთის ეფარება მთვარის ნალევი.
 ერთი შეხებით ვიკუმშები, უკან ვიხევე და
 ვით ლოკოკინა, ჩემს ნაჭუჭში შევიმალე.

არაქიმდგარი დიალოგი კუნძულზე

თქვენ მგონი ახსენეთ მონმარტრი,
 დონ-მარტინ!
 ასე უადგილოდ და ასე უბრალოდ.
 (თქვენ ხართ წარმოშობით აზიატი)
 რა თქვენი ბრალი არის, რომ მარტის
 დაგყვით უხეირო ხასიათი,
 არ გიყვართ ყველასთან საუბარი.

ვენევიტ. ლიმონის ბალთან ვზივართ.
 თქვენ გაქვთ შესაშური ფანტაზია,
 ამიტომ თავიდანვე გაფასებდით.
 ვერთობით თავბრუდამხვევ ნაფაზებით,
 არ გიყვართ არც მხატვრობა, არც მუსიკა,
 გიყვართ უნამუნო (ფანჯრის რაფაზე კი
 ქოთნით პატარა კაქტუსი დგას).

თქვენ უკვე შეეშვით გალაქტიკებს,
 მინაზე დაეშვით. ჭარხლის და ბოლოკის
 მოყვანა დაიწყეთ.
 და ეს არც ეპილოგია და არც პროლოგი.
 ზოგჯერ უცნაურად მაკვირდებით
 ეს ძველი, ცნობილი ასტროლოგი.

ვზივართ და ქარმა ოკეანის
 უსასრულობიდან დაგვიბერა,
 ისევე შეარხია ლიმონები.
 თქვენი თუთიყუში "მარიბელა"
 კენკავს, მაგრამ ველარ იმეორებს
 სიტყვებს და ჩიჩახვი ებერება
 თქვენსავით, დონ-მარტინ-ებერელა.

განცდა მუსიკისგან

ჩვევად დამჩემდა
 ხეტიალი ყოველ ხუთშაბათს,
 ვათვალთვლებ ღამის ქუჩებს ავტობუსიდან.
 ასველებს წვიმა მოყვითალო სახლის შუშაბანდს,
 სადაც სარკმლიდან კვლავ იღვრება ბრამსის მუსიკა.

სადაც ჰაერსაც მუსიკად ქმნის
 სუნი კერძების
 ამ რესტორნებთან, ბევრ მათხოვარს კრუნჩხავს
 სიცივე.
 ხურდებს აგროვებს ბოშა ქალი, ხოლო მკერდზე კი
 ებლაუჭება უსუსური ჩვილი მისივე.

საროსკიპოა, საელჩო რომ იყო ლაოსის,
 ასე იცვლება უცნაურად ქალაქის ხედი.
 მომლაშო ღამე ინრიტება სასაფლაოზე,
 თითქოს ისევე კმაყოფილი ახალი ცხედრით.

რა ვქნა, სიზმრებიც გაიყინენ
 და რა ჩატეხავს
 ამ ლურჯ ყინულქვეშ დარჩა სულის კამკამა ფსკერი.
 თქვენ კი ჰაერზე მიაბიჯებთ, ისე მჩატე ხართ.
 ფეხქვეშ ფაფუკად გეფინებათ ღრუბელი სქელი.

ნუკრი ბერეთელი

წვიმიანი ლაქსი

მტბორავს მუსიკა. წვიმს „Secret garden“,
 „გველის პერანგის“ დავიწყე ჩაცმა,
 და მინდა — ისევე — არაფრით მგავდე,
 რომ საკუთარი (დღემუდამ) ჯვარცმა
 შენც არ იხილო; იხილო შენც არ:
 როგორ გაგლეჯენ ფრჩხილებით ხორციებს,
 როგორ კვამლავენ ლილილო-ზეცას,
 და გულზე, ისეც აქა-იქ რომ ცემს,
 დგებიან ფეხით. ადიან ზემოთ.
 ჰგონიათ, უფალს მიარტყეს კეფა
 ლანჩაზე. თუმცა, კვლავ სისხლის გემო
 გარჩიათ ტვინში... და თოკი წყდება...
 არ მინდა, რომ შენც დაგაჭრან ფრთები,
 არ მინდა, რომ შენც გადაგცენ ხატზე!
 წაიღე (მაინც, აქ არ ჩანს) კდემა
 შენი და ჩემი ნაძარცვი განძი —
 „სიყვარული“ რომ დაარქვეს მავანთ.
 წაიღე, გასცდი ამ მგლებს ხოროს.
 წადი იქ, სადაც ყოველდღე ჩავა
 მზე და ამოვა კიდეც... და ქორო
 დღეების, სადაც ცრემლს აღარ გადენს,
 სადაც მოლოდინს ექნება ფერი
 შვიდივე ზეცის... და „Secret garden“
 და მზე და შენი ფერმკრთალი ხელი...

ძვის ქოხი

ჩემი ქვითკირის ღრიჭოთაგან სიცივე ატანს.
 აღარ მოხვიდე!
 დამდეგს დამხრჩვალს თოჯინის ლანდი,
 თვით ვარ ქოხი და
 ამძვრალ ანჯამებს ვაჭრიალებ, როცა დუმილი
 ყელში ამოდის.
 ვილას ვუმალო, რომ სიცოცხლე (ვილას ვუმალო!)
 გუშინ ღამიდან
 აღარც ღარი და აღარც ცენტი, აღარც გროში ღირს.
 ღამეს მაზიდებს.
 თქვი, ხომ თბილოდა (თქვი!) ქოხს შიგნით,
 გვქონდა ჯაზი და
 შენს ხელისგულზე დატეული ქულა სიმშვიდე...
 მთვარე — ხანდახან.
 და ერთმანეთის (თქვი!) დაკარგვის ჩუმი შიში და
 ჩემი ჩარდახი —
 მოგონებების, სიზმრების და ოცნებებისთვის.
 (რომ არც კმაროდა)
 და როგორც იქნა, როგორც იქნა, ძლივს რომ მეღირსე
 და მიხაროდა,
 მაშინ დამიგდე ღიად კარი, მაშინ ნახვედი —
 მოუხედავად.
 ახლა სიცივე მიაქვთ ქარებს. ველარც გახვეტეს.
 ველარ ხედავენ
 ჩემი ჩამქრალი დარაბები. ბრმა ვარ. კუტი ვარ.
 ამომდის ხმაც არ.
 და შიშამდგარი (ჩამომხრჩვალს კატის კნუტივით)
 მიყურებს სხვა ცა —
 ჩემივე თვალებით... დედაბოძს თუ, ვეყრდნობი არგანს...
 აღარ მოხვიდე!
 შენ ალბათ ისევე ბროლის კოშკზე ოცნებობ, კარგო.
 მე — ქვის ქოხი ვარ.

გულადგა ლაქსი

ახლა სიბნელე აწვალებს ფარდას —
 კატის კნუტივით.
 მე ვწევარ ზურგზე...
 ირწევა ნავი, თუ დედის კალთა
 და არმაზს უჩანს წაზრდილი კუზი.

მთვარე ჰგავს პურის ობიან ყუას,
 თვალები ისევე ნაცრით მაქვს საცეს.
 შორს, ნადაბურთან კვლავ მგელი ყმუა
 და ცარიელ დოქს ყმუილი ავსებს.

ვერაფერს იტყვი — იქაც და აქაც,
 უთუოდ ყველგან მოყირჭდი ყველას,
 ვით საძინებლის თეთრ ჭერზე ლაქა,
 ვით პანსიონში მოხუცის ხველა...

დანუნებული ლექსების ხემსი
 ჩაიწყო უნდა, აუყვე მალღობს,
 და ქრისტეშობის (ნანატრი) მსგეფსი
 მშრალი რითმები ლოღნო თუ ალღო —

მაგ დაშაშრული, ძირმწარე ენით,
 ჯერაც რომ ვერ თქვი ნანატრი სიტყვა...
 თუ ნერვებს მხოლოდ დანყვეტა შველით,
 თუ ზეცას შვენის ფერები მიტკლის,

ფეხს ნულარ ითრევე მოხურულ კართან!
 (ხვდები, ჯვრის დამას დაეცა ტუზი.)
 ირწევა ნავი, თუ დედის კალთა
 და არმაზს უჩანს წაზრდილი კუზი.

ყინულის კარი

ჩვენ გავებუტეთ ერთმანეთს გუშინ,
 მას მერე მიჭერ დუმილის არტახს.
 ცას მოერია ფერები ლუში,
 მინამ ძაძების დაიწყო გახდა,
 გათენდა, ანუ — მარტივად რომ ვთქვათ.
 მარტივად რომ ვთქვა, დამთენთა ისე
 შენი სახელის მთელ ღამით ბოდვამ...
 და უშენობის სუსხი და ნისლი
 ამივსებს ფილტვებს. როცა მზე გავა
 სამ შუბისტარზე, დამშობავს ეჭვი,
 რომ შენ გერქმევა ვილაცის დამა...
 და წყვილ ნაბზარში მარცხენა ბეჭის
 გამივლის ქარი! — სამგორულ ყინვებს
 გადაატარებს გომბორის ფერდებს.
 შესცივა გომბორს... მჭირდება ვინმე,
 გვერდით მჭირდება, რომ ლექსებს ვწერდე!
 რომ ღიმილებით ვხვდებოდე დილას,
 რომ ვპასუხობდე წერილებს დედის,
 რომ ჩემი მყუდრო და ვინრო ბინა
 და ფორიაქა და ფართო მკერდი
 ველარ იტვედნენ ერთმანეთს. გარეთ
 გამოვდიოდე. მათოვდეს მშვიდად.
 და შენი გულის ყინულის კარებს
 ჩამდნარი კლიტე — რომ ერთად გვინდა —
 ამხელდეს სურვილს... ის „ვინმეც“ შენ ხარ...
 თუმც, ზოგჯერ სიტყვებს ფასი აქვთ ჩალის:
 როცა ოცნების მხარმარცხნივ წევხარ,
 როცა ჭრიალებს ყინულის კარიც...

